

2. Ny`konova Y`.A. Proektnyj analy`z: osnovnye pry`ncy`ry, etapy y` vy`dy. - Al`ru`na Pably`sher, 2012g. [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: http://www.cfin.ru/finanalysis/invest/project_analysis.shtml
3. Starostina A. O., Kravchenko V. A. Ry`zyk – menedzhment: teoriya ta prakty`ka: Navch. posib. – K.: IVCz “Vy`davny`czstvo «Politexnika»”, 2004. – 200 s.
4. Chernega E. M. Menedzhment organy`zacy`j y` y`nnovacy`onny`j menedzhment: Oporny`j konspekt lekcy`j po kursu. - Odessa: OGЭU, rotapry`nt, 2008 g. - 112 s.
5. Kaverina N. O. Naukovo-metody`chni pidxody` do analizu ta ocinky` ry`zykiv innovacijnoyi diyal`nosti //Scientific Journal «ScienceRise» #5/3(5)2014 [Elektronny`j resurs] - Rezhy`m dostupu: <http://journals.uran.ua/sciencerrise/article/view/34799/31910>

Рецензент: Балджи М.Д. д.е.н., професор, зав. каф. економіки та управління національним господарством Одеського національного економічного університету

18.05.2015

УДК 351.863:339.944:62

Чорний Владислав

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВИХОДЯТЬ НА СВІТОВІ ТОВАРНІ РИНКИ

У статті здійснено аналіз концепцій вчених щодо механізмів забезпечення економічної безпеки підприємств, які виходять на світові товарні ринки. Результатом дослідження стало формування універсальних складових зазначеного механізму та визначення організаційно-економічних основ його функціонування.

Ключові слова: економічна безпека, товарні ринки, економічні загрози, конкурентоздатність, рентабельність.

МЕХАНИЗМ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ, ЧТО ВЫХОДЯТ НА МИРОВЫЕ ТОВАРНЫЕ РЫНКИ

В статье проведен анализ концепций ученых о механизмах обеспечения экономической безопасности предприятий, которые выходят на мировые товарные рынки. Результатом исследования стало формирование универсальных составляющих указанного механизма и определение организационно-экономических основ его функционирования.

Ключевые слова: экономическая безопасность, товарные рынки, экономические угрозы, конкурентоспособность, рентабельность.

MECHANISMS TO ENSURE ECONOMIC ENTERPRISE SECURITY, WHICH GOES ON WORLD COMMODITY MARKETS

In Article wires analysis concepts Provision Mechanism scientists at ekonomycheskoj security enterprises, kotorye vyhodyat on myrovyje tovarnyje markets. The result of the study was indication of Formation unyversalnyh sostavlyayuschyh Definition mechanism and organizational-economic bases of ego functioning.

Keywords: Economic Safety, tovarnyje market, Economic uhrozy, competitiveness, profitability.

Постановка проблеми. Євроінтеграційні стратегічні напрями української зовнішньої політики створюють позитивний ґрунт для зовнішньоторгівельної діяльності суб'єктів, господарської діяльності. Проте, зовнішні ринки уміщують у собі велику кількість зовнішніх і внутрішніх загроз і адаптація до динамічних змін на цих ринках є головною передумовою конкурентоздатності вітчизняних підприємств. Далеко не всі підприємства витримують динаміку умов функціонування зовнішніх ринків, зокрема у ЄС, де симбіоз національного і наднаціонального законодавства та потужна конкуренція створюють економічні загрози для підприємств, що входять на ці товарні ринки. Єдиним шляхом для посилення конкурентоздатності таких підприємств є створення і застосування

механізму забезпечення економічної безпеки, що є важливою і актуальною проблемою сучасної економічної науки в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед останніх досліджень питань економічної безпеки підприємств необхідно відзначити роботи таких вчених, як Т.І. Алексеева, О.Ф. Балацький, В.П. Василенко, М.Д. Домашенко, Н.О. Іванченко, Л.Г. Мельник, О.Ф. Яременко та багато інших науковців. Дослідження проблем економічної безпеки підприємств країн-експортерів останнім часом засвідчують відсутність єдиного погляду на концептуальні засади даного економічного феномену.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Підходи у визначенні економічних загроз та напрями забезпечення протидії, а також основні механізми забезпечення економічної безпеки таких підприємств у концепціях вчених часом є протилежними і суперечать основним економічним принципам.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є аналіз концепцій вчених щодо механізмів забезпечення економічної безпеки підприємств, що виходять на світові товарні ринки. Завданням статті став пошук і формування універсальних складових зазначеного механізму та визначення організаційно-економічних основ його функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Економічна безпека підприємства є багатоаспектним поняттям, яке, з одного боку, є базовим елементом у загальній системі національної безпеки, а з другого – має власну складну внутрішню структуру, яка формується в полі взаємного проникнення внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. В сучасній економічній літературі накопичено багатий досвід щодо дослідження сутності економічної безпеки. Втім, попри значне місце експортної діяльності промислових підприємств у системі національного господарства, питання визначення сутності та забезпечення економічної безпеки їх експортної діяльності залишається практично не вивченим. На основі проведеного семантичного аналізу сутності поняття “економічна безпека” О.В. Свірідова пропонує розглядати економічну безпеку експортної діяльності підприємства як особливий стан системи, який забезпечує захищеність її елементів і зв'язків в умовах деструктивного впливу внутрішніх і зовнішніх чинників

материнської держави та країни-реципієнта[1, с. 244]. Ми повністю згодні з думкою О. В. Свірідова.

Вітчизняні підприємства стикаються з особливими проблемами при здійсненні зовнішньоторговельної діяльності: з одного боку, це загрози та небезпеки, які виникають внаслідок їх діяльності на зовнішніх ринках (з боку іноземних держав, їхніх об'єднань та окремих компаній, які, створюють бар'єри при вході на ринок, відсутність або неточність інформації про політичні, митно-тарифні, соціокультурні, економічні особливості середовища країни-реципієнта), а з іншого боку, це внутрішні проблеми України, які обумовлені внутрішніми проблемами розвитку країни (трансформаційними процесами), серед яких нестабільність політико-економічного становища, недосконалість створених державою умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, високий рівень оподаткування, брак уваги держави до розвитку високотехнологічних галузей промисловості, що має наслідком нераціональність структури експорту-імпорту і малоперспективну модель міжнародної спеціалізації України. Третім компонентом у загальній структурі загроз зовнішньоекономічній безпеці підприємства є проблеми внутрішнього середовища (проблеми техніко-технологічної забезпеченості, високої матеріаломісткості продукції, її якості, кваліфікації персоналу в питаннях зовнішньоекономічної діяльності тощо), що в кінцевому рахунку знижують рівень конкурентоспроможності та втрати споживачів та ринків збуту [2, с. 29].

Економічною безпекою підприємства вважаємо сукупність показників стану його ресурсів, а саме фінансів, технічного оснащення, кадрового потенціалу, технологій, інформаційного забезпечення, які забезпечують його підприємницькі можливості у протистоянні із внутрішніми і зовнішніми загрозами (рис. 1).

Можна погодитись також із науковцями у тому, що економічна безпека – це такий стан потенціалу підприємства, за якого гарантуються найбільш ефективно його використання, стабільне функціонування господарської системи, її подальший розвиток [3, с.296]. Як наголошує О.В. Березін, до головних цілей формування економічної безпеки підприємства належать: забезпечення фінансової стійкості та незалежності, досягнення лідерства у технологіях, забезпечення високого конкурентного статусу, підвищення

ефективності менеджменту, оптимізація використання потенціалу підприємства, мінімізація руйнівного впливу зовнішнього середовища, забезпечення функціонування підприємства у межах правового поля, захист власної комерційної таємниці [3, с.296-297].

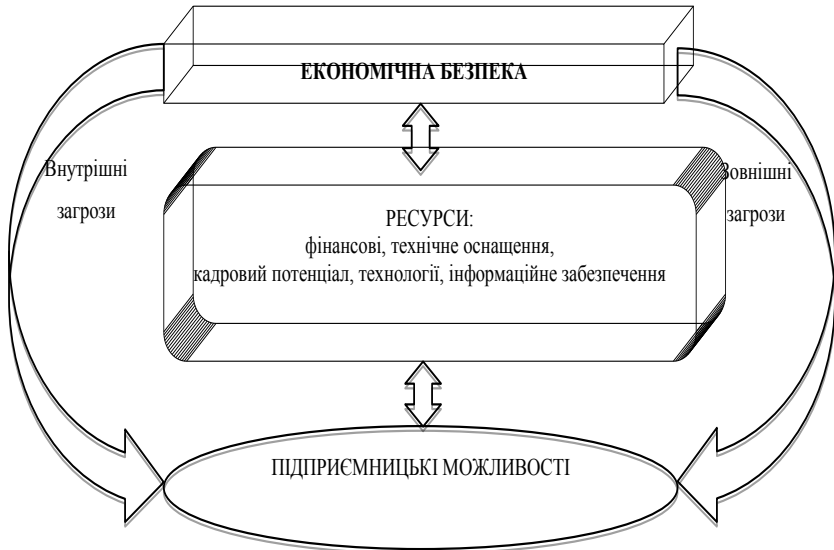

Рис. 1 Сутність економічної безпеки підприємств (розроблено автором)

Підвищена увага у сучасній економічній науці до питань забезпечення стійкого функціонування та економічної безпеки підприємства зумовлює необхідність доповнення переліку чинників зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства чинниками забезпечення стійкості (впровадження заходів протидії небезпекам та загрозам підприємству, захищеності від впливу негативних наслідків дії чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на рівень стійкості підприємства, ефективності функціонування управлінської структури по забезпеченню стійкості на підприємстві) та врахування зовнішньоекономічного аспекту діяльності підприємства [4]. Внутрішнє середовище підприємства складається із засобів виробництва, фінансових і трудових ресурсів тощо, інформації щодо їх використання та взаємодії, у результаті чого створюється готова

продукція або надаються послуги, що й визначає його потенціал. Вплив чинників зовнішнього середовища підприємства-суб'єкта ЗЕД на макро- і макрорівні сприяють адаптації підприємства до ринку в умовах трансформації економіки і визначають місію підприємства на довгостроковий період [5; 6].

Наукова література виділяє кілька можливих стратегій щодо визначення можливих підходів досягнення зовнішньоекономічної безпеки на підприємстві, а саме:

1) стратегію, яка орієнтована на миттєве реагування на реальну небезпеку, що виникла на підприємстві і направлена на виробничу діяльність, персонал, майно тощо (стратегія миттєвого реагування);

2) стратегію попередження, прогнозування, дослідження небезпек і загроз з метою їх відвернення (попереджувальна стратегія);

3) стратегію, направлена на обмеження небажаних впливів на об'єкт (стратегія обмеження впливу);

4) стратегію, яка орієнтується на відновлення, компенсацію отриманого збитку. Її особливість полягає в тому, що вона може бути використана лише у випадку загрози і допорогової небезпеки (відновлювальна стратегія). Існуючі стратегії за наслідками результатів можна поділити на два напрями: перший - це стратегії, що забезпечують таку діяльність щодо забезпечення економічної безпеки, результатом якої є відсутність впливу загроз або створюють заслін її впливу. Другий напрям – це стратегії, які передбачають виникнення збитку, який компенсується діями, що передбачені відповідними стратегіями. Застосування будь-якої стратегії своїм наслідком може мати кілька варіантів розвитку ситуації:

5) на основі прогнозування і вживання своєчасних заходів, розвиток ситуації, що впливає на систему, ліквідується або коректується;

6) при не змозі вплинути на ситуацію кардинально, підприємство вносить корективи щодо свого подальшого стратегічного розвитку;

7) фактори впливу виявились руйнівними і підприємство не змогло подолати їх, зазнало краху, визнане банкрутом, ліквідоване [2, с. 31].

Основою для забезпечення стійкого функціонування підприємств, особливо для таких, які працюють з зовнішніми ринками,

є підтримка їх стабільного функціонування сьогодні та накопичення достатнього потенціалу для розвитку у майбутньому. Тому забезпечення стійкого функціонування підприємства повинно здійснюватися у визначеному полі стійкості, вихід за межі якого означатиме небезпечне функціонування [4].

Реалізація стійкого функціонування підприємства у зазначених вище умовах має здійснюватись на основі чіткого механізму забезпечення економічної безпеки. Тому погоджуємось із Н.О. Іванченко у тому, що системний підхід до формування механізму економічної безпеки підприємства припускає, що необхідно враховувати всі реальні умови його діяльності, а сам механізм повинен мати чітко окреслені елементи, схему їх дії та взаємодії. Структура механізму функціонування системи економічної безпеки підприємства складається з декількох блоків, одночасна дія яких покликана забезпечити достатній для розширеного відтворення капіталу підприємства прибуток, що одержується в результаті дотримання інтересів підприємства, тобто в результаті взаємодії підприємства з суб'єктами зовнішнього середовища. Механізм функціонування системи економічної безпеки підприємства може мати різний ступінь структуризації і формалізації [7].

На думку З.В. Якубович, основними етапами забезпечення економічної безпеки підприємства є: 1) стратегічне планування і прогнозування економічної безпеки; 2) проведення оперативного оцінювання рівня забезпечення і тактичне планування економічної безпеки підприємства;

3) оперативне планування фінансово-господарської діяльності підприємства; 4) реалізація розроблених планів. Ці етапи доволі вузько представляють механізм забезпечення економічної безпеки підприємства. Виходячи із наведеного авторами трактування поняття механізму забезпечення економічної безпеки підприємства слід зазначити, що будь-який механізм складається із засобів, що допомагають досягти поставлених цілей підприємства [8].

Деякі автори вважають, що механізм забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства включає інформаційну, правову, технологічну, технічну, кадрову складові, що дають можливість всебічно управляти цією системою [9]. Ми не зовсім погоджуємось із таким підходом, оскільки

зовнішньоторговельні підприємства вимагають додатково таких важливих складових, як конкурентну складову, що включає у собі такі елементи, як унікальність товару чи/або збалансованість ціни та якості. На підтвердження даної позиції наводимо висловлювання І.Н. Карпунь про те, що найбільш високою гарантією безпеки діяльності підприємства є надійний ринок збуту продукції, її конкурентоспроможність і надійність, стабільність споживчої продукції, доступні ціни на товари сприяють довготерміновим угодам пропоставки товарної продукції на взаємовигідних умовах [10, с.50].

Одним з найбільш значимих елементів системи безпеки підприємства є механізм її забезпечення, який являє собою сукупність законодавчих актів, правових норм, рушійних мотивів та стимулів, методів, заходів, сил та засобів, за допомогою яких суб'єкт впливає на об'єкт для досягнення цілей безпеки та вирішення завдань [11, с.28]. Механізм забезпечення економічної безпеки складається з таких основних елементів: оцінка ризику здійснення планованої логістичної операції та окремих її елементів в цілому, розробку заходів щодо зменшення ступеня ризику або його повного усунення та плану їх здійснення в конкретній компанії, організацію реалізації розробленого плану, проведення періодичного контролю щодо здійснення розробленого плану і при необхідності внесення коректив в даний план, підведення підсумків забезпечення економічної безпеки логістичної операції по закінченні її виконання [12, с.45].

Відтак побудова механізму економічної безпеки повинна включати характеристику зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці підприємства, визначення і моніторинг чинників, які зміцнюють або негативно впливають на стійкість його соціально-економічного стану на короткострокову і середньострокову (три-п'ять років) перспективу, визначення критеріїв і параметрів (допустимих значень) показників, що характеризують інтереси підприємства і відповідають вимогам його економічної безпеки, розробку економічної політики, що включає механізми обліку, які впливають на стан економічної безпеки чинників, напрями діяльності підприємства відносно реалізації стратегії [13, с.667], а реалізація заходів зміцнення економічної безпеки підприємства у розрізі функціональних складових має складатися з певних етапів: формування ефективних факторів виробництва (нового устаткування, кваліфікованої робочої

сили і т. д.), виробництво продукції з урахуванням потреб зовнішніх ринку, підвищення її якості та дизайну, вибір надійних постачальників сировини, матеріалів, енергоносіїв, проведення приватизації, надійний захист власних комерційних таємниць, зміна, в разі необхідності, керівництва підприємства [14].

Для реалізації зазначених підходів сценарне планування забезпечення економічної безпеки експортної діяльності повинно здійснюватись як комплекс послідовних взаємопов'язаних управлінських дій: установлення цілей, основних параметрів, ключових питань забезпечення економічної безпеки; аналіз загроз зовнішнього та внутрішнього середовища материнської країни та країни-реципієнта суб'єкта експортної діяльності; розробка і формування сценаріїв економічної безпеки етапів експортної діяльності підприємства (підготовчого, організаційного, виконавчого) на основі проведеної оцінки та визначення рівня економічної безпеки кожного етапу експортної діяльності; вибір стратегії забезпечення економічної безпеки кожного етапу експортної діяльності підприємства [15, с. 159].

Узагальнюючи охарактеризовані підходи дослідників, можемо констатувати, що розбіжність у баченні складових елементів механізму забезпечення економічної безпеки полягає у етапності функціонування цих елементів: від стратегічного планування до застосування превентивних заходів безпеки. На наш погляд, всі вони зводяться до ефективного управління ресурсами і своєчасної реакції на внутрішні і зовнішні загрози. У випадку з підприємствами зовнішньоекономічної діяльності – це у першу чергу забезпечення конкурентоздатності товарної продукції і подолання митно-тарифних бар'єрів, котрі встановлюються країною-реципієнтом.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене, слід констатувати, що механізм забезпечення економічної безпеки підприємств, що виходять на світові товарні ринки складається зі організаційно-економічних заходів, спрямованих вирішити основні універсальні завдання: забезпечення конкурентоздатності продукції, своєчасне пристосування до динамічних змін і забезпечення ефективної реакції загроз від материнської країни та країни-реципієнта підприємств-експортерів. При значній чисельності підходів науковців щодо індикаторів визначення загроз безпека зазначених підприємств, на

наше переконання, спирається на власну фінансову стійкість, базовану на рентабельності. Саме тому ключові завдання для підприємств, визначені вище, можуть бути вирішені шляхом реалізації двох головних проблем: наявність ресурсів та високо кваліфікаційних кадрів, здатних ефективно управляти даними ресурсами. Тому перспективами подальших досліджень виступають пошуки ефективних механізмів співвідношення ресурсозалежності підприємств та ринкової невизначеності в умовах зовнішньоекономічної конкурентоздатності продукції.

Література

1. Свиридова Е.В. Определение угроз экономической безопасности экспортной деятельности предприятия / Е.В. Свиридова // Развитие внешнеэкономической деятельности в условиях глобализации: Материалы II Междунар.науч.-практ.конф., 20-21 апр. 2006 г. – Симферополь: Таврия, 2006. – С. 244 – 245.
2. Яременко О.Ф. Формування концепції забезпечення зовнішньоекономічної безпеки підприємств // Вісник Хмельницького національного університету 2012, № 3, Т. 3.: Економічні науки. – С. 28 – 32.
3. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко. – К.: Знання, 2009. – 390 с.
4. Алексеева Т.І. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку підприємства – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності // Вісник НТУ «ХПИ». 2013. № 7 (981). – С. 3 – 9.
5. Cohen K.J., Majer S. F., Schwartz R.A., Whiteomb D.K. The Microstructure of Securities Markets. – N. J.: Prentice hall, 1986 y
6. Peters A.A. Independence Agencies. – Washington SEC, 1995 y.
7. Іванченко Н.О. Концептуальна модель механізму функціонування системи забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/4713/4829>
8. Якубович З.В. Організаційні аспекти формування та забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства // Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні: збірник матеріалів VIII науково-технічної конференції науково-педагогічних

працівників, 26-31 березня 2012 р. / Інститут підприємництва та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка». – Львів: Видавничий відділ навчально-наукового інституту підприємництва та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – С. 210 – 211.

9. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: монографія: в 3 т. Т.1 / О.М. Ляшенко, Ю.С. Погорелов, В.Л. Безбожний [та ін.]; за заг. ред. Г.В. Козаченко. – Луганськ: Ельтон-2, 2010. – 282 с.

10. Карпунь І.Н. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посібник. / І.Н. Карпунь. - Львів: "Магнолія-2006", 2009. – 418 с.

11. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Т.М. Іванюта, А.О. Заїчковський–К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

12. Василенко В.П. Вопросы обеспечения экономической безопасности - одно из направлений деятельности субъектов предпринимательства / В.П. Василенко // Логистика: проблемы и решения. – 2010. – №5. – С.43-45.

13. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]/ О.С. Іванілов– К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.

14. Троц І.В. Забезпечення економічної безпеки на підприємстві з метою попередження банкрутства / І.В. Троц // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – №1 (59). – Ч.2. – 2012. – С. 223-227.

15. Свиридова Е.В. Обеспечение безопасного функционирования предприятия в условиях внешнего рынка / Е. В. Свиридова // Развитие внешнеэкономической деятельности в условиях глобализации: материалы I Междунар. науч.-практ. конф., 20-21 март. 2005 г. –Симферополь: Таврия, 2005. – С. 159.

1. Svy`ry`dova E.V. Opredeleny`e ugroz` ekonomy`cheskoj bezopasnosti` eksportnoj deyatel`nosti` predp`ry`yaty`ya / E.V. Svy`ry`dova // Razvy`ty`e vneshneekonomy`cheskoj deyatel`nosti` v uslovy`yax globaly`zacy`y`: Matery`aly II Mezhdunar.nauch.-prakt.konf., 20-21 apr. 2006 g. – Sy`mferopol` : Tavry`ya, 2006. – S. 244 – 245.

2. Yaremenko O.F. Formuvannya koncepciyi zabezpechennya zovnishn`oekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstv // Visny`k Xmel`ny`cz`kogo nacional`nogo universy`tetu 2012, # 3, T. 3.: Ekonomichni nauky`. – S. 28 – 32.

3. Berezin O.V. Ekonomika pidpry`yemstva: navch. posib. / O.V. Berezin, L.M. Berezina, N.V. Butenko. – K.: Znannya, 2009. – 390 s.

4. Alyeksyeyeva T.I. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm zabezpechennya rozvy`tku pidpry`yemstva – sub'yekta zovnishn`oekonomichnoyi diyal`nosti // Visny`k NTU «XPI». 2013. # 7 (981). – S. 3 – 9.

5. Cohen K.J., Majer S. F., Schwartz R.A., Whiteomb D.K. The Microstructure of Securities Markets. – N. J.: Prentice hall, 1986 y

6. Peters A.A. Independence Agencies. – Washington SEC, 1995 y.

7. Ivanchenko N.O. Konceptual`na model` mexanizmu funkcionuvannya sy`stemy` zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstva [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/4713/4829>

8. Yakubovy`ch Z.V. Organizacijni aspekty` formuvannya ta zabezpechennya funkcionuvannya sy`stemy` ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstva // Problemy` ta perspekty`vy` rozvy`tku ekonomiky` i pidpry`yemny`cz`tva ta komp'yuterny`x texnologij v Ukraini: zbirny`k materialiv VIII naukovo-texnichnoyi konferenciyi naukovopedagogichny`x pracivny`kiv, 26-31 bereznya 2012 r. / Insty`tut pidpry`yemny`cz`tva ta perspekty`vny`x texnologij Nacional`nogo universy`tetu «L`vivs`kapolitexnika». – L`viv: Vy`davny`chy`j viddil navchal`no-naukovogo insty`tutu pidpry`yemny`cz`tva ta perspekty`vny`x texnologij Nacional`nogo universy`tetu «L`vivs`kapolitexnika». – 2012. – C. 210 – 211.

9. Sy`stema ekonomichnoyi bezpeky`: derzhava, region, pidpry`yemstvo: monografiya: v 3 t. T.1 / O.M. Lyashenko, Yu.S. Pogoryelov, V.L. Bezbozhny`j [ta in.]; za zag. red. G.V. Kozachenko. – Lugans`k: El`ton-2, 2010. – 282 s.

10. Karpun` I.N. Upravlinnya finansovoyu sanaciyeyu pidpry`yemstva: navch. posibny`k. / I.N. Karpun`. - L`viv: "Magnoliya-2006", 2009. – 418 s.

11. Ivanyuta T.M. Ekonomichna bezpeka pidpry`yemstva: navch. posib. [dlya stud. vy`shh. navch. zakl.] / T.M. Ivanyuta, A.O.

Zayichkovs`ky`j– K.: Centr uchbovoyiliteratury`, 2009. – 256 s.

12. Vasy`lenko V.P. Voprosy obespecheny`ya ekonomy`cheskoj bezopasnosty` - odno y`z napravleny`j deyatel`nosty` sub`yektov predpry`ny`matel`stva / V.P. Vasy`lenko // Logy`sty`ka: problemy y`resheny`ya. – 2010. – #5. – S.43-45.

13. Ivanilov O.S. Ekonomika pidpry`yemsta: pidruch. [dlya stud. vy`shh. navch. zakl.]/ O.S. Ivanilov– K.: Centr uchbovoyi literatury`, 2009. – 728 s.

14. Trocz I.V. Zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky` na pidpry`yemstvi z metoyu poperedzhennya bankrutstva / I.V. Trocz // Visny`k Zhy`tomy`rs`kogo derzhavnogo texnologichnogouniversy`tetu. – #1 (59). – Ch.2. – 2012. – S. 223-227.

15. Svy`ry`dova E.V. Obespecheny`e bezoparnogo funkcy`ony`rovany`ya predpry`yaty`ya v uslovy`yax vneshnego rynka / E. V. Svy`ry`dova // Razvy`ty`e vneshneekonomy`cheskoj deyatel`nosty` v uslovy`yax globaly`zacy`y`: matery`aly I Mezhdunar.nauch.-prakt. konf., 20-21 mart. 2005 g. –Sy`mferopol`: Tavry`ya, 2005. – S. 159.

Рецензент: Кузнцова І.О. д.е.н., професор, зав. кафедри МО і ЗЕД Одеського національного економічного університету

18.05.2015

УДК 334.6

Чумак Роман, Допіра Ірина

АНАЛІЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ПО ВИРОБНИЦТВУ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ВИРОБІВ В УКРАЇНІ

У статті проведено аналіз ринку хліба та хлібобулочних виробів в Україні. Визначено основні фактори скорочення даного ринку. Приведено сегментацію виробництва хлібобулочної продукції. Представлено тенденцію зміни споживчих цін та цін виробників на хліб та хлібобулочні вироби. Запропоновано заходи щодо підвищення економічної ефективності хлібопекарського виробництва. А також сформульовано основні шляхи підвищення конкуренції в хлібопекарській галузі.

Ключові слова: ринок хліба, обсяг виробництва, конкурентоздатність, соціальні сорти хліба, ціноутворення, сегментація продукції, споживчі ціни.